

DĚLOSTŘELECKÉ ROZHLEDY

Redaktor: Plukovník gšt. Josef Churavý.

PROSINEC 1937.

Brigádní generál František Kryštof:

Součinnost vyměřovacích útvarů s dělostřelectvem sboru.

Dělostřelectvo se snaží po každé zjistit potřebné cíle především vlastními prostředky, a to jednak pozorováním, které organisují palebné svazky dělostřelectva, jednak činností zvláštních dělostřeleckých zpravodajských oddílů (DZO.), složených z pozorovacích, zvukoměrných a balonových jednotek. Zachycení cíle má pro dělostřelectvo tím větší hodnotu, čím přesněji je určeno umístění cíle. K přesnému určení polohy cíle je však nutné, aby stanoviště pozorovatelů i naslouchatelů byla řádně vyměřena. Má-li pak dělostřelectvo v plné míře těžit z výsledků dobře organizovaného a topograficky připraveného pozorování, musí se postarat, aby též jeho palebná postavení byla závčas řádně vyměřena.

Čím důkladněji je provedena topografická příprava dělostřelectva, tím rychleji, jistěji a menším počtem střeliva dosáhne dělostřelectvo účinku v cíli a tím spíše může zahájit palbu s veškerou náhlostí, mohutností a překvapením. Poněvadž však dělostřelectvo někdy na to nestačí, aby mohlo vlastními prostředky uskutečnit důkladnou topografickou přípravu, bude se dožadovati výpomoci zvláštních vyměřovacích útvarů, t. j. topografických oddělení (TO.), zvláště tam, kde by pro nedostatečný topografický podklad vyměření palebných postavení a pozorovatelů trvalo příliš dlouho nebo vyžadovalo přesnějších měřických přístrojů, než má dělostřelectvo. Předpokládá se ovšem, že dělostřelectvo zůstane tak dlouho na místě, aby práce vykonaná vyměřovacími orgány mohla ještě přinést náležitý užitek a nevyzněla naplano.

I. Úkoly TO.

TO. je útvar, který podléhá veliteli sboru, ale při tom se svolením velitele sboru pracuje také v určitém rozsahu pro dělostřelectvo podle požadavků velitele dělostřelectva sboru.

TO. koná sice normálně jenom úkony v zájmu vlastního sboru, ale někdy, je-li zřízeno armádní dělostřelectvo, může velitel armády nařídit, aby sborové TO. vykonalo potřebné práce též ve prospěch těch částí armádního dělostřelectva, které svým umístěním zasahují do pásma dočleněného sboru.

TO. je složeno a vybaveno tak, aby mohlo dělostřelectvu prokázat tyto služby:

1. obstarat před každou bojovou akcí závčas mapový materiál a předběžné topografické pomůcky;
2. zhušťovat trigonometrickou síť v prostorech, kde se má rozvínout DZO. a palebné svazky dělostřelectva;
3. zřizovat deklinační stanice;

4. předem získávat a postupně dodávat dělostřelectvu potřebné topografické údaje v pásmu postupu vlastních vojsk;
5. vypomáhat při zjišťování a zaměřování cílů a potřebných bodů v předpolí vlastních vojsk;
6. vyhodnocovat letecké snímky;
7. obstarat pořízení a rozmnožení řídicích plánů a jiných pomůcek.

II. Obstarání mapového materiálu a topografických pomůcek před bojovou akcí.

Velitel TO. je povinen i bez zvláštního vyzvání opatřit předem u geodeticko-topografického oddělení (GTO.):

1. mapový materiál, t. j. speciálky i plány větších měřítek, vztahující se k prostoru, kde se mají rozvíjet bojové operace. Rozsah a množství potřebných map mu určí 3. oddělení štábu sboru.

Nejdříve stačí ovšem vydat jednotkám jenom materiál potřebný pro počáteční bojovou akci a pak jej postupně doplňovat podle vývoje událostí na bojišti;

2. seznamy souřadnic předem známých pevných bodů, a to především bodů, vztahujících se k terénu, v němž se vlastní jednotky mají rozvinout a působit palbou až ke krajní hranici donosnosti vlastního dělostřelectva. Běží-li o přípravu útočné akce, mají seznamy bodů obsahovat známé pevné body do hloubky až za konečný denní cíl, t. j. zpravidla až za 1. armádní cíl, bez ohledu na to, zda dělostřelectvo ze svých původních palebných postavení bude moci do takové hloubky působit či nikoli.

Seznamy souřadnic předem známých pevných bodů mají velký význam zvláště pro ty dělostřelecké jednotky, které jsou v pořadí naléhavosti vyměřovacích prací na posledním místě, anebo pro které výpomoc TO. není vůbec předvídaná. Takové jednotky mohou použít daných bodů k tomu, aby si samy v potřebné míře opatřily topografické hodnoty tím, že naváží na souřadnice bodů uvedených v seznamu;

3. popisný materiál, týkající se oblasti, kde vlastní jednotky mají bojovat.

Veškerý materiál za 1, 2 a 3 je třeba nejdříve dodat velitelství sboru, neboť jenom toto velitelství může uvedený materiál rozdělit a vybavit jím všechny jednotky, zvláště pak sborové DZO., sborové dělostřelectvo a dělostřelectvo divisi, úměrně podle toho, jak to důležitost jednotlivých složek za daných poměrů vyžaduje.

III. Zhušťování trigonometrické sítě.

Zhušťování trigonometrické sítě koná vojenský zeměpisný ústav již v mírových dobách. Dosud jsou však ještě oblasti, kde síť vyměřených pevných bodů je příliš řídká pro dělostřelectvo. Tu třeba provést zhuštění bodové sítě podle potřeby předvídané válečné situace vyměřovacími útvary.

Vyměřování vyžaduje dosti času, a to tím více, čím chudší je síť předem známých pevných bodů a čím nepřehlednější a obtížnější je terén. Proto je třeba v každé situaci napřed řádně uvážit, zda se za daných

okolností může vyplatit námaha, spojená s provedením topografických prací, a zda není rozumnější, spokojit se jenom povšechnou přípravou. Rozhodující při tom je ovšem taktická situace a požadavky velitele sboru na organisaci dělostřeleckých paleb. Nejlepším prostředkem k správnému rozhodnutí v této věci je dohovor velitele dělostřelectva sboru s velitelem TO.

Zpravidla nelze požadovat, aby TO. zahájilo najednou potřebné vyměřovací práce pro DZO. i pro všechny palebné svazky dělostřelectva, obzvláště operuje-li sbor na široké frontě nebo v terénu, kde vyměřování naráží na potíže. Proto je třeba, aby velitel dělostřelectva sboru stanovil rozsah a postup vyměřování, t. j. aby určil, v čí prospěch a v jakém pořadí naléhavosti má se zhuštění topografické sítě uskutečňovat. Není-li příslušné nařízení vydáno, platí všeobecně zásada, že TO. přísluší především zhustit topografickou síť ve prospěch DZO. a palebných svazků sborového dělostřelectva a potom ve prospěch dělostřelectva té divise, která nese hlavní úsílí sboru; vyměřovací práce ve prospěch ostatních divisí se pak konají jen tehdy, zbude-li k tomu čas. Při tom je třeba mít na zřeteli, že hrubé dělostřelectvo má ve vyměřování dostat přednost před lehkým dělostřelectvem.

1. Vyměřovací práce TO. ve prospěch DZO.

TO. má pro DZO. konat vyměřování tak, aby mu mohl závčas dodat souřadnice potřebného počtu bodů, na něž by DZO. snadno navázal a podle nichž by co nejrychleji vyměřil základny pro pozorovací rotu, základny pro zvukoměrnou rotu a po případě i vzestupišť balonu. Není třeba ukládat TO. úkol, aby přímo vyměřil stanoviště jednotlivých pozorovatelů, naslouchatelů a vzestupišť, neboť DZO. má dosti vlastních prostředků, aby tyto práce mohl sám spolehlivě vykonat.

Umístění pozorovacích základen je věc technického rázu, kterou nemůže vhodně řešit sám velitel dělostřelectva sboru, nýbrž jenom odborník, t. j. velitel DZO. a velitelé jeho rot, řídící se ovšem při tom úkoly, které jim byly nadřízeným velitelem uloženy. Je tedy především velitel DZO. povolán k tomu, aby prostřednictvím velitele dělostřelectva sboru, a je-li to nutné, zároveň i přímo oznámil své požadavky veliteli TO., informoval jej o situaci DZO. a stanovil pořadí naléhavosti vyměřovacích prací ve prospěch vlastního útvaru. Naproti tomu je zase vždycky záhodno a často i přímo nutno, aby si velitel vyměřovací jednotky, která má konat vyměřování ve prospěch DZO., vyžádal dříve, nežli zahájí práci v terénu, potřebné údaje a pokyny jak u velitele DZO., tak i u velitele pozorovací, zvukoměrné nebo balonové roty, podle toho, pro kterou jednotku má právě topografickou síť zhustit, neboť jenom tímto způsobem lze spolehlivě dosáti náležitého souladu ve vyměřovací činnosti TO. a DZO.

Poněvadž TO. je zpravidla nuceno pracovat pro velké množství dělostřelectva, musí velitel dělostřelectva sboru, velitelé dělostřelectva divisí, velitel DZO. i velitelé palebných svazků dělostřelectva dbát, aby požadavky dělostřelectva byly rozumné, vhodné a umírněné.

2. Vyměřovací práce TO. ve prospěch palebných svazků dělostřelectva.

a) Vyměřování v prostorech palebných postavení.

Vyměřování v prostorech palebných postavení je třeba časově uskutěnit tak, aby alespoň ty svazky dělostřelectva, které jsou hlavně odkázány na přispění DZO. (t. j. především sborové dělostřelectvo), mohly co nejdříve těžit z výsledků topograficky připraveného pozorování pozorovacích, zvukoměrných a balonových rot. To znamená, že všude tam, kde na přípravu bojové akce nezbyvá mnoho času, je nutno konat současně vyměřování ve prospěch DZO. i v prostorech palebných postavení sborového dělostřelectva a že tedy TO. musí v takových případech utvořit aspoň 2 vyměřovací skupiny.

Podle toho, jakými prostředky velitel vyměřovací jednotky vládne, a podle toho, pro jaké množství dělostřelectva má pracovat a kolik má na to času, provádí zhušťování topografické sítě pro palebná postavení dělostřelectva buď postupně nebo v několika prostorech najednou.

Účelem topografických prací, které TO. v palebných postaveních koná, je vyměření bodů, hodících se za základní body, anebo bodů, podle nichž by si dělostřelectvo mohlo základní body samo určit. Pro oddíl je vždy třeba nejméně 2 bodů. Někdy bude TO. moci určit přímo i stanoviště řídicích děl, ale takové příznivé okolnosti nastanou jenom velmi zřídka a dělostřelectvo nemůže s nimi předem počítat.

V zájmu urychlení zahajovacích prací TO. bude často třeba, aby velitel dělostřelectva sboru udal veliteli TO. alespoň zhruba pravděpodobné umístění sborového dělostřelectva dříve ještě, nežli budou známy výsledky průzkumu. Právě tak bude si počínat velitel dělostřelectva divise a velitel každého palebného svazku dělostřelectva k veliteli vyměřovací jednotky, která má provést vyměřování ve prospěch příslušné části dělostřelectva. Původní informace je pak třeba náležitě opravit podle dodatečných hlášení o výsledku průzkumů.

Velitelé, kteří pro své jednotky vyžadují výpomoc TO., mají udat co možná nejpřesněji prostory palebných postavení (nejlépe je zakreslit do mapy nebo na průsvitku). Při tom je možno konkrétně uvést nebo zakreslit body, které by se v daném případě dělostřeleckým jednotkám zvláště dobře hodily za základní body. Je přirozené, že se TO. bude snažit, aby přání dělostřelectva vyhovělo; jestliže se však ukáže, že získání souřadnic uvedených bodů je velmi obtížné a že by vyžadovalo více času, nežli kolik TO. má k dispozici, bude se musit dělostřelectvo často spokojit tím, že mu budou dodány souřadnice jiných upotřebitelných bodů.

Čím těsnější je součinnost vyměřovacích jednotek s příslušnými svazky dělostřelectva, tím uspokojivějších výsledků se dá dosáhnout. Zpravidla nelze vyžadovat, aby se TO. účastnilo průzkumu dělostřeleckých jednotek; často se však přihodí, že se orgány TO. sejdou v prostorech palebných postavení s průzkumnými orgány dělostřelectva a s orientačními důstojníky. Této příležitosti je vždy třeba využít k řádné domluvě. Pracuje-li TO. v prostoru, kde orientační důstojníci nejsou ještě přítomni, je třeba, aby TO. všechny vyměřené body nějakým nápadným způsobem označilo, aby je orientační důstojníci snáze mohli nalézt a nedopustili se při tom omylu.

Velitelé dělostřelectva, vyžadující zhuštění sítě pevných bodů v prostorech palebných postavení, mají všude tam, kde nejsou k dispozici plány nového vyměřování 1:20.000, požadovat od TO. především takové body, o nichž lze předpokládat, že lze jejich souřadnice získat odsunutím i ze starších katastrálních map. Na tuto věc je třeba dbát hlavně tam, kde není času nazbyt; za každých okolností má však toto opatření velký význam pro dělostřelecké jednotky, jimž TO. nebude moci svým vyměřováním buď vůbec přispět, anebo až v poslední řadě. Odsunutím z katastrální mapy lze totiž velmi rychle získat souřadnice s přesností asi 2 m a TO. může takto dělostřeleckým jednotkám dodat souřadnice potřebných bodů, aniž je nuceno provést vyměřování.

Orientační důstojníci a zejména orientační důstojníci jednotek, pro něž výpomoc TO. je předvídána až na druhém místě, nesmějí nečinně čekat, až jim TO. všechno dodá, a musí se snažit poskytnout vlastními prostředky svým oddílům takovou topografickou přípravu, jak se to za daných poměrů i bez přispění TO. dá uskutečnit. Orientační důstojník musí být sám schopen dát svému oddílu potřebný podklad pro koordinaci vytvořením vlastní sítě souřadnicové a pak připojit svou síť na jednotnou souřadnicovou síť, jakmile dostane dodatečně od TO. souřadnice potřebných bodů. Je-li dostatek času, je možno také požadovat, aby orgány TO. přezkoušely práci orientačních důstojníků v palebných postaveních.

Vyměřovací práce v prostorech palebných postavení koná zásadně jenom TO.; je-li to však nutné, může velitel dělostřelectva sboru nařídit, aby DZO. poskytl TO. výpomoc a dal mu pro určitou dobu k dispozici svou topografickou četů nebo její část, ovšem, může-li se bez ní obejít.

b) Vyměřování TO. v prostorech dělostřeleckých pozorovatelů.

Vyměřovací orgány TO., pracující pro palebné svazky dělostřelectva, nebudou mít obvykle tolik prostředků, aby mohly současně konat vyměřování jak v prostorech palebných postavení, tak i v prostorech pozorovatelů příslušných dělostřeleckých jednotek. Za takových okolností má vyměřování v prostorech palebných postavení vždy přednost před zhuštěním topografické sítě v prostorech pozorovatelů palebných svazků dělostřelectva. Zpravidla TO. nevyměří přímo stanoviště jednotlivých pozorovatelů, nýbrž dodá palebným svazkům dělostřelectva mnohdy jenom souřadnice orientačních bodů, podle nichž si dělostřelectvo samo musí určit své pozorovatelné. Souřadnice potřebných bodů mohou být velmi rychle získány také odsunutím z katastrálních map. Jestliže však palebné jednotky dělostřelectva umísťují své pozorovatelné v prostorech, kde si zřizuje své pozorovací základny též DZO., budou ovšem těžit z vyměřování, které TO. zde koná ve prospěch DZO. i z vyměřování, které DZO. provádí vlastními prostředky.

Podle toho, jak dělostřelectvo dostává potřebné topografické údaje, zlepšuje postupně přesnost měření svých pozorovatelů. Zbude-li dosti času, může TO. a po případě i DZO. přezkoušet přesnost topografických prací v prostoru pozorovatelů.

IV. Zřizování deklinačních stanic.

Sborovému TO. přísluší zřizovat deklinační stanice pro veškeré dělostřelectvo sboru. Počet a prostory deklinačních stanic stanoví velitel dělostřelectva sboru.

Deklinační stanice je třeba zřídit v takovém počtu, aby orientační důstojníci dělostřeleckých jednotek neměli k deklinační stanici příliš daleko.

Deklinační stanici je třeba především zřídit pro sborové dělostřelectvo. Divisní dělostřelectvo, které je na blízku, může používat stejné deklinační stanice jako dělostřelectvo sborové, obzvláště když deklinační stanice je centrálně umístěna a komunikační síť probíhá tak, že je se všech stran rychlý přístup k stanici.

V. Předběžné získávání topografického podkladu pro případ postupu vlastních vojsk.

Běží-li o útočnou akci, je třeba, aby TO. vydávalo nejen dělostřelectvu na jeho žádost, ale i z vlastního podnětu zavčas, předem a postupně podle průběhu boje seznamy souřadnic většího počtu příhodných bodů, rozprostírajících se do hloubky v tom pásmu, v němž bude celý sbor postupovat, anebo aspoň v pásmu, do něhož působí sborové dělostřelectvo a kde bude postupovat jádro sil, nesoucí hlavní úsilí sboru.

Dělostřelectvo má zájem, aby mu byly takto dodány jednak souřadnice trigonometrů, jednak souřadnice význačnějších a důležitějších bodů, zjištěných telemetrickým měřením nebo odsunutím z katastrálních map anebo přesných plánů (křížovatky, křížky, boží muka, kostely, osamělé stromy a budovy atd.). Dělostřelectvu velmi se usnadní práce, dodá-li mu TO. se seznamem souřadnic průsvitku, opatřenou jednotnou kilometrovou sítí se zakreslenými zjištěnými body.

Dělostřelectvo upotřebí uvedených pomůcek velmi výhodně při svém přemístění, a to jako topografického podkladu k zaměření baterií i k přípravě palby na zjištěné body, jakož i k překládání palby na cíle ležící v jejich blízkosti. Tam, kde by dělostřelectvo nevystačilo s body uvedenými v seznamech TO., musí si vyžádat potřebné doplňky případ od případu.

VI. Výpomoc při zjišťování a zaměření cílů různých bodů v předpolí vlastních vojsk.

Má-li TO. volné prostředky, může mu být dán úkol, aby se zúčastnilo zjišťování a zaměření cílů a potřebných bodů, ležících v předpolí vlastních vojsk.

TO. může pevné cíle a význačné body zjišťovat právě tak dobře jako DZO. a zaměřovat je po případě s přesností ještě větší. Naproti tomu zase příslušníci TO. nemohou mít tolik zběhlosti, aby dovedli odhaliti a správně zachytit cíle takového druhu, jako jsou baterie, minomety, pěchotní děla a kulomety, prozrazující se většinou jenom zábleskem výstřelu. Z tohoto důvodu je tudíž účelnější, přidělit určitou část TO. pod velení velitele DZO., nežli ponechat TO., aby v některém úseku zjišťovalo cíle úplně samostatně.

Velmi často však může TO. prokázat dělostřelectvu službu tím, že určí souřadnice bodů, na které se mají připravit prvky pro daleké palby. Stane se totiž, že letec dostane úkol, aby pořídil v týlu nepřítele snímky určitých prostorů k stanovení vhodných cílů pro daleké palby, a že nemůže svůj úkol vykonat buď pro nepříznivé počasí nebo pro silnou protiletadlovou obranu. Ostatně mnohdy nebude ani tolik času, aby dělostřelectvo mohlo čekat na vyhodnocení snímků. V takových případech je TO. jediným prostředkem, který dělostřelectvu může vypomáhat, a to tím, že mu samo dodá souřadnice potřebných bodů, pokud se ovšem uvedené body dají zjistit na katastrálních mapách anebo přesných plánech, aby bylo možno jejich souřadnice odsunouti. Na tuto okolnost by mělo dělostřelectvo, jemuž přísluší konat daleké palby, vždy pamatovat a žádat souřadnice hlavně takových bodů, které TO. jim bude moci pravděpodobně zjistit.

VII. Vyhodnocení leteckých snímků.

Dělostřelectvo přiděluje letecké snímky k rychlému vyhodnocení zpravidla nejdříve DZO., které je teprve potom postupuje k důkladnějšímu prozkoumání a úplnému využití sborovému TO. TO. kontroluje při tom i výsledky dosažené DZO. a hlásí vzniklé nesrovnalosti.

Je-li však leteckých snímků větší počet a záleží-li na rychlém zjištění a určení co největšího počtu cílů, je možno svěřit jednu část leteckých snímků k vyhodnocení DZO. a druhou část TO.

Koná-li se vyhodnocování snímků fotogrametrickou methodou, stoupá přesnost určení cíle podle toho, jakého mapového materiálu se k tomu použije, zda plánů 1:25.000 či 1:20.000, nebo katastrálních map. Protože TO. mívá k dispozici přesnější mapový materiál, jsou také výsledky, kterých dosáhne, zpravidla přesnější.

Vyhodnocení leteckých snímků trvá i v nejpříznivějším případě několik hodin, a proto je třeba získat letecké snímky již během dopoledne, chceme-li, aby snímky byly vyhodnoceny ještě téhož dne a do té míry, aby dělostřelectvo mohlo si podle získaných výsledků závčas připravit palby na příští den.

VIII. Obstarání řídicích plánů a jiných pomůcek.

Pokud je to jenom trochu možné, má dělostřelectvo sboru před zahájením bojové akce dostat od velitele dělostřelectva sboru řídicí plány.

Řídicí plány má vlastně tisknout GTO., jež má k tomu nejvhodnější zařízení, ale je-li třeba, může to učinit i TO. vlastními prostředky.

TO. zhotovuje podklad k pořízení řídicích plánů a je dobře, děje-li se tak za dozoru orgánů velitelství dělostřelectva sboru. TO. musí býtí závčas zpraveno, na kterou plochu fronty má se řídicí plán vztahovat, aby si mohlo předem připravit potřebnou kostru.

Velitelství dělostřelectva sboru, požadujíc od TO. pořízení řídicích plánů, musí znát jeho výrobní možnosti. Má-li TO. k rozmnožování řídicích plánů jenom litografický kámen, nemůže být rozsah řídicího plánu větší než asi 70×50 cm. Řídicí plány zabírající větší plochu je nutno tisknout nadvakrát, čímž se doba potřebná k otiskování prodlouží o 3 hodiny. Zpravidla však plán v rozměru 70×50 cm pro dělostřelectvo sboru postačí, neboť i když neobsáhne celé pásmo sboru, zachytí alespoň jeho nejdůležitější část, kam působí hlavní masa dělostřelectva sboru.

Řídicí plán smí obsahovat jenom údaje z předpolí vlastních vojsk a nesmí být na něm nikdy natištěna situace vlastních vojsk. Přes to však je třeba natisknout řídicí plány tak, aby na každém plánu byl ponechán volný prostor, sáhající do takové hloubky, jak hluboko je v tom neb onom případě rozmístěno vlastní dělostřelectvo. Toto opatření má pro dělostřelectvo značnou výhodu, neboť jestliže si velitel baterie na takový řídicí plán zakreslí situaci své jednotky a opatří plán dálkovými kružnicemi a úhlovou stupnicí, má obratem ruky z řídicího plánu plán střelecký.

Jakmile je kostra řídicího plánu, t. j. jednotná souřadnicová síť zakreslena a očíslována, počne TO. do plánu zaznamenávat příslušnými značkami všechny zaměřené význačné body, ležící v předpolí vlastních vojsk, ať již jsou to body zjištěné TO. nebo DZO. Každý zaznamenaný bod má dostat při tom evidenční označení, které se musí shodovat s evidenčním označením, které bylo udáno ve vydaných seznamech souřadnic.

Před uzávěrkou řídicího plánu zakreslí TO. též cíle podle seznamu, který mu dá velitelství dělostřelectva sboru a štáb. sboru. Tento seznam je souborem výsledků zpravodajské činnosti v rámci sboru. Cíle se proto zaznamenávají až naposled, aby zprávy o cílech mohly býti opraveny a doplněny podle posledních hlášení, které ještě před uzávěrkou dojdou. Každý cíl musí být označen svým evidenčním číslem právě tak, jak je označen v seznamu cílů.

Uzávěrku řídicích plánů je nutno provést tak, aby řídicí plány mohly být dodány veliteli dělostřelectva sboru aspoň 8—10 hodin předtím, nežli dělostřelectvo zahájí palebnou akci. Dojdou-li plány později, není dosti záruky, že je palebné svazky dělostřelectva zavčas dostanou a že jich budou moci řádně využít k přípravě své palby.

Řídicí plány je možno natisknout jak na tvrdý, tak i na průsvitkový papír. Je-li plán natištěn na průsvitce, je možno průsvitku napnout na mapu, t. j. na plán s geodetickou náplní, a tím získat jasnou představu o umístění cílů ve spojitosti s terénem, což je jistě velmi výhodné a důležité.

Řídicí plány je nejlépe pořizovat v jedné barvě, aby nebylo třeba různých matic. Různobarevným tiskem se prodlužuje pořízení plánů a kromě toho vznikne snadno pošnutí barevně natištěných bodů a cílů proti černé topografické síti.

Zprávy, které o cílech a zaměřených bodech dojdou až po uzávěrci řídicího plánu, musí velitelství dělostřelectva sboru zaslat interesovaným dělostřeleckým svazkům zároveň s řídicím plánem nebo i dodatečně, aby si podle těchto údajů mohly řídicí plány samy doplnit a opravit.

Velitelství dělostřelectva sboru vede seznam zjištěných cílů v rámci sboru a čas od času zasílá tento seznam jak nadřízenému velitelství, tak i sborovému dělostřelectvu, DZO. a dělostřelectvu divisi. Seznam cílů má být přiložen po každé k řídicímu plánu. Je-li třeba, může být TO. svěřeno rozmnožení uvedených seznamů. Právě tak může velitel dělostřelectva sboru žádat, aby TO. rozmnožilo i jiné pomůcky pro dělostřelectvo, je-li třeba tyto pomůcky vydat ve větším množství. Pokud je to však možné, má si velitelství dělostřelectva sboru uvedené práce obstarávat vlastními prostředky.

IX. Styk a spojení mezi TO. a dělostřelectvem.

TO. jakožto součást velitelství sboru má vždy své SV. tam, kde je SV, velitele sboru. Poněvadž pak i velitelství dělostřelectva sboru mešká na stejném místě, je tím již dostatečně postaráno o rychlý styk mezi velitelstvím TO. a velitelstvím dělostřelectva sboru. Kromě toho, poněvadž TO. bude ponejvíce působit ve prospěch DZO. a sborového dělostřelectva, je nezbytně třeba, aby byl uskutečněn co nejtěsnější styk mezi sborovým TO. a DZO. a mezi TO. a sborovým dělostřelectvem (t. j. mezi TO. a velitelem hrubého dělostřeleckého pluku, který bývá velitelem buď veškerého organického a posilového sborového dělostřelectva, anebo alespoň velitelem nejsilnější a nejdůležitější sborové dělostřelecké skupiny nebo podskupiny.

Má-li DZO. své SV. zcela blízko velitele dělostřelectva sboru, je věc velmi jednoduchá. Obvykle však velitel DZO., chce-li mít spolehlivé a rychlé spojení se svými rotami a palebnými svazky dělostřelectva, nemůže zůstat tak daleko za frontou jako velitelství sboru a musí své SV. posunout více kupředu, a to do samé blízkosti SV. velitele hrubého sborového dělostřeleckého pluku, s nímž DZO. bude vždy hlavně pracovat. Je pravda, že v takovém případě jak DZO., tak i velitelství sborového hrubého dělostřeleckého pluku mají svého styčného důstojníka u velitele dělostřelectva sboru a že tito důstojníci mohou obstarat styk s velitelem TO., přes to však učiní velitel TO. dobře, vyšle-li rovněž důstojníka k DZO., jenž mu pak zjedná styk jak s DZO., tak i s velitelstvím sborového hrubého dělostřeleckého pluku.

K velitelstvím divisního dělostřelectva nemusí TO. vysílat styčný orgán, a to proto, že tuto funkci samočinně zastane důstojník-topograf u velitelství divise. Ostatní součinnost TO. s divisním dělostřelectvem nebývá nikdy tak naléhavá a rozsáhlá jako součinnost se sborovým dělostřelectvem a s DZO.

X. Rozkazy, žádanky a hlášení.

Podkladem činnosti TO. ve prospěch DZO. a palebných svazků dělostřelectva sboru jsou rozkazy velitele dělostřelectva sboru.

Narizení o vyměřovacích pracích, majících za účel usnadnit topografickou přípravu DZO. a palebných svazků dělostřelectva, bude často nutno zařadit již do přípravného rozkazu a doplnit pak dodatečně potřebným ustanovením operačního rozkazu.

Velitel TO. je povinen prostudovat řádně rozkazy velitele dělostřelectva sboru, a to nejenom zvláštní narizení, týkající se přímo úkolů TO., nýbrž celý dělostřelecký operační rozkaz a z tohoto rozkazu vyjmout všechna ustanovení, jež by orgánům TO. mohla posloužit jako vodítka, aby svou práci závčas zahájili ve vhodných prostorech a v takovém pořadí, jak toho dělostřelectvo za daných poměrů právě potřebuje.

Velitel DZO., velitelé sborového dělostřelectva a velitelé dělostřelectva divisi mají své žádanky o výpomoc TO. zasílat zásadně velitelství dělostřelectva sboru, aby toto velitelství mělo správný přehled o součinnosti TO. s veškerým dělostřelectvem sboru a mohlo náležitě zasáhnouti, kde by bylo třeba.

Má-li hlášení, které TO. podává o zaměřených bodech a cílech dělostřelectvu, plně vyhovět, musí TO. v každém hlášení udat

- a) druh zaměřeného bodu nebo cíle a po případě připojení náčrtku, aby onen bod anebo cíl mohl být snáze identifikován v terénu;
- b) souřadnice každého bodu a cíle, a to nejen „x“ a „y“, nýbrž i výšku „z“;
- c) způsob, kterým souřadnice byly získány, a alespoň přibližný stupeň přesnosti.

XI. Evidenční označování zaměřených bodů a cílů.

TO. má zásadně evidenčně označit jenom pevné body, jejichž souřadnice samo získá, zato však nezabývá se vůbec číslováním skutečných cílů, nýbrž vždy je postupuje k evidenčnímu označení dělostřelectvu.

Velitel dělostřelectva má však pamatovat na to, aby sborovému TO. předem vyhradil k označení získaných bodů evidenční čísla, nevyskytující se mezi čísly, jichž dělostřelectvo používá k označení svých cílů, při tom však odpovídající užívané soustavě číslování bodů.

Jednotky dělostřelectva, žádající u velitelství dělostřelectva sboru, aby jim TO. udalo určité body v předpolí vlastních vojsk k přípravě prvků střelby (zejména body nutné k přípravě dalekých paleb), mohou již v svých požadavcích uvést, jak tyto body mají být evidenčně označeny. Opomine-li to dělostřelectvo učinit, je TO. oprávněno dát každému takovému bodu své označení, a to ze serie čísel, která je pro TO. vyhrazena.

XII. Použití TO. v různých taktických situacích.

Součinnost TO. s DZO. a s palebnými svazky dělostřelectva sboru nebude největšího rozsahu a intensity v řádné obraně a za příprav k útoku na opevněné nepřátelské postavení, kdy na provedení topografické přípravy je hodně času.

Za postupu proti nepříteli, jenž rovněž postupuje, t. j. ve střetném boji, je možno uvést TO. v činnost teprve tehdy, lze-li bezpečně očekávat, že nepřítel bude v určitém prostoru zastaven, a zároveň předpokládá-li se při tom, že vlastní dělostřelectvo bude mít nejméně celé půldne a celou noc k dispozici, aby se připravilo k další akci.

Za postupu proti nepříteli v postavení může se použití TO. vyplatit jenom v takovém případě, kdy vlastní vojska narazí již na souvislý a tak tuhý odpor, že je nutno k jeho zdolání rozvinout sborové dělostřelectvo a poskytnout dělostřelectvu dosti času na řádnou přípravu střelby.

V ústupovém boji může se TO. nejúspěšněji uplatnit, použije-li ho předem k provedení topografické přípravy na konečném ústupovém postavení, kde se mají ustupující jednotky zastavit a přejít do obrany. Přípravuje-li se sbor záměrně k ústupovému boji, aniž byl dosud s nepřítelem v dotyku, je ovšem možno použít TO. i k zhuštění bodové sítě ve prospěch dělostřelectva, majícího podporovat určité důležité, byť i přechodné ústupové postavení, ale takové opatření lze ospravedlnit jenom tehdy, jestliže tím neutrpí hodnota topografických příprav na konečném postavení.

Při využití úspěchu a během pronásledování by nemělo vůbec smyslu, aby TO. bylo přizváno k provedení vyměřovacích prací ve prospěch jakéhokoliv svazku dělostřelectva.